

POTPISAN NOVI TKU, PLAĆE U LIPNJU VEĆE ZA 4 POSTO, ALI ŠTO DALJE?

Nezadovoljni smo novim TKU-om, no bili smo prisiljeni potpisati ga ako želimo sudjelovati u budućim pregovorima za plaće. Nezadovoljni smo jer TKU donosi pad realnih plaća i pokazuje da je Vlada odlučila političke interese i pitanje ulaska u eurozonu prelomiti preko leđa svojih zaposlenika.

ŠTO JE UGOVORENO

Povećanje osnovice od 1. svibnja za

4 %

Uvođenje dodatka na osnovnu plaću za poslije-diplomski specijalistički studij od

5 %

Povećanje naknade troškova prijevoza za osobe koje koriste vlastiti automobil s 1 kn/km na

1,35 kn/km

Povećanje naknade za sistematski pregled s 500 na

1.200 kuna

Osigurana su ostala materijalna prava u dosadašnjoj visini (božićnica, regres, dar za djecu, jubilarna nagrada i sl.)

ZAŠTO SMO NEZADOVOLJNI – SMANJENJE REALNIH PLAĆA

Ključni razlog nezadovoljstva je neadekvatno povećanje plaća, odnosno njihovo realno smanjenje. Prema zadnjim podacima Državnog zavoda za statistiku **cijene su u travnju ove godine u odnosu na isti mjesec prošle godine porasle za rekordnih 9,4 posto i nema naznaka usporavanja njihovog rasta.** Vlada na razini ove cijele godine očekuje **inflaciju od 7,8 posto**, no s obzirom na trenutni razvoj situacije, ona bi mogla biti znatno veća, dvoznamenkasta. Prema zadnjim podacima i **rast plaća u privredi iznosi skoro 9 posto.** S druge strane, uvećana plaća za 4 posto isplaćuje se tek od lipnja ove godine što **na razini svih 12 mjeseci 2022., iznosi svega 2,3 posto na godišnjoj razini.** Navedeno znači da je Vlada svojim zaposlenicima isporučila:

- **pad realnih plaća od najmanje 7,1 %, a potencijalno i puno veći;**
- **snažno zaostajanje za kretanjem plaća drugih zaposlenika u zemlji.**

Da nije bilo sindikata javnih službi, smanjenje realnih plaća i zaostajanje za plaćama drugih u zemlji bilo bi i veće.

ZAŠTO SMO IPAK POTPISALI UGOVOR

Iako su ovo gore razlozi zbog kojih bi bilo opravdano ne potpisati ovakav Ugovor i otvoriti socijalni sukob s Vladom RH kao našim poslodavcem, postoji uvjerljiv razlog zašto smo ga bili **prisiljeni potpisati.** Naime, morali smo ga potpisati da bismo mogli sudjelovati u pregovorima za buduće izmjene TKU-a. U suprotnom, ne bismo mogli pristupiti **nastavku pregovora o plaćama** ove jeseni, ali ni narednih godina, što bi bilo **pogubno po naš Sindikat**, a loše i za cijeli pregovarački odbor sindikata javnih službi. Iako je Vlada svojim pristupom i izjavama sasvim jasno iskazala da naše plaće ne moraju pratiti troškove života niti ih je potrebno s njima usklađivati, ipak se nadamo da ćemo najesen putem pregovora moći nešto učiniti.

JESMO LI TREBALI SADA IZVRŠITI DODATAN PRITISAK NA VLADU

Nepotpisivanje Ugovora značilo bi najavu štrajka te mogućnost da se kroz proceduru mirenja dodatno utječe na plaće. Naše je mišljenje da se trebalo pokušati s procedurom mirenja, a po potrebi i kroz neke duge oblike pritiska na Vladu, prosvjede, intenzivnu medijsku aktivnost, kraće manifestne štrajkove i sl.

Većina sindikata javnih službi ocijenila je da je raspoloženje članova letargično zbog ratnih okolnosti, koronavirusa i drugih problema te da u trenutnim okolnostima neće biti spremni pružiti potporu zaoštavanju pregovora. Sukladno tome, većina sindikata je odlučila pristati na ponuđeno od strane Vlade, a nakon toga ni mi više nismo imali izbora.

EFEKTI UVOĐENJA EURA NA NAŠE PLAĆE I PRIJE NJEGOVOG UVOĐENJA

Vlada je u pregovore ušla s krajnje rigidnim pozicijama oko plaća, kontinuirano je odugovlačila i davala nemušte izgovore o inflaciji i nesigurnim vremenima kao elementima koji negativno djeluju na proračun i mogućnost povećanja plaće. Međutim, činjenica je da **inflacija pogoduje punjenju proračuna**, kao i da za sada ne postoje relevantne naznake pogoršanja ekonomskih uvjeta. Turistička predsezona prolazi dobro, broj i iznos fiskaliziranih računa snažno su porasli u odnosu na prošlu godinu, a potražnja za radom jača. U konačnici, pozitivne okolnosti potvrđuju i nedavne projekcije Vlade koje ukazuju na **rast javnih prihoda u ovoj godini od skoro 11 posto**.

Stoga se postavlja pitanje: zašto je u ovim, po mnogo čemu izvanrednim okolnostima, Vlada odlučila biti toliko neosjetljiva prema svojim zaposlenicima koji su iznijeli teret krize i u dobroj mjeri vratili povjerenje građana u javne službe?

Vlada je **odlučila prelomiti teret uvođenja eura preko leđa svojih zaposlenika**. To vidimo kao jedini razlog, jer je odugovlačila s pregovorima kako bi sredinom ove godine uspjela zadovoljiti kriterije ulaska u eurozonu po pitanju deficita i javnog duga. Zato je odlučila maksimalno uštedjeti na plaćama svojih zaposlenika. Premijer Plenković je postavio vlastite političke ciljeve i interese ispred vitalnih i egzistencijalnih interesa 250 tisuća zaposlenika. Ako već sada plaćamo cijenu uvođenja eura svojim plaćama, što će tek biti kada se euro uvede?

ČLANOVI ĆE MORATI SUDJELOVATI AKO ŽELE VEĆE PLAĆE

Sindikati su visinu svojih zahtjeva korigirali u nekoliko navrata tijekom pregovora jer je optimizam uslijed visokog rasta BDP-a i prestanka nevolja s virusom zamijenjen pesimizmom uslijed rata u Ukrajini. Odustali smo od 13. plaće, iako je njenu isplatu Vlada mogla ostvariti bez ikakvih proračunskih problema.

U posljednjem koraku sindikati su pristali na opciju da se povećanje osnovice od 8 posto razlomi u tri dijela, na način da se 4 posto poveća odmah, a drugih četiri posto u dva navrata tijekom godine kada se vidi kako se razvija inflacija i ekonomska aktivnost.

Vlada to nije prihvatila, već je maksimum na koji je pristala bila neodređena obveza koja govori da će se pregovarati početkom jeseni, pri čemu je odbila formulaciju da će se plaće usklađivati s troškovima života ili rastom drugih plaća u zemlji.

Sukladno tome, ako ne želimo dramatični pad kupovne moći i osiromašenje, kao ni zaostajanje za plaćama drugih zaposlenika u zemlji, **u rujnu imamo priliku za poboljšanje položaja**. No, procjenjujemo da za to neće biti dovoljni samo pregovori za stolom, već će biti nužno napraviti snažan pritisak. Taj pritisak mora uključivati sudjelovanje **članova u borbi za svoj standard. Bez toga pregovarači neće moći napraviti** primjeren pomak, dapače, vjerojatno nas očekuje i snažniji pad realnih plaća nego što ga sada možemo predvidjeti.

NEZAVISNI SINDIKAT ZNANOSTI I VISOKOG OBRAZOVANJA
Independent Union of Research and Higher Education Employees of Croatia

ZA TAJNIŠTVO SINDIKATA
Vilim Ribić, glavni tajnik
Matija Kroflin, pomoćnik glavnog tajnika